

PASQUAL MARAGALL A L'ESCOLA D'ARQUITECTURA

El darrer alcalde de la nostra ciutat, convidat pel Màster de Gestió Urbanística, va dictar a la nostra Escola, el 8 de gener de 1998, un resum crític dels vessants arquitectònics de la seva activitat.

És digne de reflexió que els propis polítics facin autocrítica de l'arquitectura davant dels arquitectes.

En presentem un resum

Les fases de la transformació de Barcelona

...Si analitzem el que ha representat aquest seguit de períodes. Barcelona, en la fase inicial (1956, 1965 fins a 1979, fins a la democràcia), va pensar i dibuixar el seu futur. És l'època de les petites obres on la qualitat sorprèn, i sobretot sorprèn l'adequació entre la tria d'aquella obra i el sentiment de la gent.

Passem doncs a la primera fase. Jo crec que es pot dir que a la primera fase l'encert va ser el prestigi urbanístic que es va aconseguir més que no pas les grans obres. L'Oriol Bohigas creà un equip que no planificava, sinó que projectava, i això va ser un gran encert. La tria de les intervencions (la plaça Trilla, la Via Júlia, la plaça de la República), la conversió de fàbriques i escorxadors en parcs. La ciutat atapeïda recuperava zones intel·ligentment, i això generava una emoció que moltes ciutats no han tingut, impossible de reviuir.

Un dels pocs errors que crec que es van cometre van ser alguns dels PERIS. Ens vam equivocar perquè els vam fer amb massa ambició. Crec que el del Casc Antic i el de Torre Baró estan mal dimensionats. Si van més enllà del que es pot fer en 15 anys són perniciosos, perquè generen una decepció creixent. Si no es poden realitzar, si són tan ideològics, amb tanta bona fe, provoquen cinisme i són una escola de desprestigi per l'acció pública. Crec que a Torre Baró va passar alguna cosa d'aquestes, quan es projectaren una colla de coses que després van resultar pràcticament impossibles.

Al Casc Antic ens vam passar una mica d'equipaments. Quan hi ha equipaments que no es poden fer, es buida de vida una zona que mica en mica va decaient. Sensacions que es creen d'impunitat, d'il·legitimitat, de no realització de coses que es dibuixen, crec que algunes en vam fer en aquesta època.

La Ronda del mig va ser un error? De fet hi va haver molts arquitectes que creien que havíem de fer el gest simbòlic que Madrid va fer de tirar a terra l'excalètric d'Atocha. Aquí en canvi els enginyers la van defensar, i molts arquitectes la volien tirar. Finalment un economista arribà a la decisió salomònica de tirar una part i l'altra no. Els arquitectes es van enfadar, els enginyers també, i els economistes van aplaudir. Jo crec però que no va ser un error.

Sobre la segona fase, crec que els encerts van ser:

- La decisió de l'any 85, a les jornades de Sarrià, de construir les Rondes
- El Pla d'Hotels.
- Encetar les inversions culturals en aquell moment, i crear un hòlding
- Procivesa, tan criticada i tan benvinguda. Es va dir que s'estava estripant el teixit antic sense criteri. Però sí que n'hi havia, de criteri. Es van poder cometre alguns errors, alguna plaça que es vegi massa artificial, però fins i tot aquestes tenen defensors.
- D'un altre èxit, la façana marítima.

Pel que fa als errors

- El famós de l'estadi. Haver-se fixat una data molt abans dels Jocs amb un compromís que ens obligava a començar tant sí com no.
- El Liceu. S'havia d'aprovar un pla urbanístic abans.
- La Clota.
- El Pla de Biblioteques que l'Oriol Bohigas sempre es queixava que no es feia.
- Les torres de comunicacions.

...I passem a la quarta fase. És possible que la comencem amb la Carta Municipal, el 2004 i una bona posició europea. És possible que la nostra sigui la primera d'una sèrie europea de lleis de ciutats.